

Forenings_oplysninger, Møder	2
Musik program / noder	3
Xvi og OAK vi (editorer)	5
OS/2 møde-referat	6
OS/2 data/progr. mv. fra CD-ROM	8
PC for Dummies	9
Nyt Liv til DOS	12
Harddisk problemer	15
OS/2 2.1 kort anmeldelse	16
Annoncer	(BBS)4,.. 16, 21
Sand DOSVERS ?.....	17
Sprint txt-editor	18
ZAR3	21
Foreningens formål	22
Adresser, BBS nye Baud rates mv.	23
MSDOS 6.0 udgaver, + I næste nr.!	24

MØDER

Der er planlagt møder følgende datoer:

tirsdag	31 aug 1993	MS-Dos 6.0 og InterLink, DoubleSpace og floppy-drev?
torsdag	23 sep	Tape-Backup eller armgymnastik? Hvilke problemer?
onsdag	27 okt	Generalforsamling
tirsdag	23 nov	emne endnu ikke fastlagt ***

se også næste nr. af bladet,
kik på BBS'et eller
spørg en medlems-kollega

*** Bidrag/Indlæg/Forslag til møder og blad er velkomne!

Har du en god ide, et praktisk tip, som andre måske kan bruge eventuelt et forslag til noget, som du gerne vil vide mere om, så lad os høre nærmere.

Som (symbolsk) belønning donerer foreningen en diskette-check til indløsning i et af bibliotekerne.

Møderne afholdes på adressen:

Vesterbro Kulturhus, Lyrskovsgade 4, København V.

Kl. 19. Lokale_nummer fremgår af opslag ved indgangen.

INDMELDELSE OG KONTINGENT

Indmeldelse i MUG Denmark foretages ved indbetaling af kontingent (225 kr. årligt) på Giro 5 68 65 12, MUG Denmark /v Lars Gråbæk

Oplag: 300
Tryk: Dansk Tidsskrifts Tryk.
Redaktion: Viggo Jørgensen.

Redaktionen afsluttet primo august 1993.

Musik Musik Musik

anme1d2.293

Musik Musik Musik

MMuussiikk...

Musik !

Accu Music System, skrevet af Kevin Fischer, som er medlem af Association of Shareware Professionals, er et let og ret elegant nodeskrivnings system, som kan kombineres med lydkort og afspilningsprogrammer af forskellig art.

Donalds Klumme

Imidlertid vil vi i denne anmeldelse kun se på selve skrive-delen, som er en selvstændig velfungerende programpakke med passende mængde dokumentation.

Anmelderen har en baggrund som professionel nodeskriver emeritus, hvilket strax afføder 2 kommentarer:

- 1) Den gammeldags nodepen bliver ikke foreløbig overflødig,
- 2) man skal ikke bedømme sådan et program efter professionelle lay-out normer, dertil er nodebilleder og læseligheds fremmende teknikker alt for mangfoldige og komplicerede.

Forskellene på en letlæselig, hurtigt skrevet orkesterstemme og en Accu music nodeside er for mange til at blive omtalt, og emnet er vel også for specielt.

Men en vigtig forskel er, at man i trykte og *gammeldags* skrevne noder forsøger at give den spillende et grafisk billede af tidslinien, ikke sådan at forstå, at x-aksen er tiden i sekunder, men dog sådan, at en længerevarende node skrives med mere plads efter sig end en kortvarig.

Op så binder man iøvrigt noder sammen i grupper med bjælker, hvor dette er muligt.

Den indlysende forskel er selvfølgelig, at man ikke kan spille en papir-nodeside på en synthesizer, eller på et soundblaster kort, sådan som man kan med Accu.

Man begynder med at definere eller oprette et navn på den sang eller melodi, som man ønsker at skabe, derefter går man ind i en editor, som fungerer fint som en fuldskærms-editor, med piletaster eller mus, hvis man kan holde sådan en ud.

Man indtaster simple kommandoer, som repræsenterer noder, toneart, taktart, eventuelt nøgle, som det hedder (Alle kender vel en G-nøgle?), en kommando på hver linie, og straks står resultatet på den grafiske del øverst i billedet.

Programmet tillader 11 stemmer, så man skal altså alene af den grund ikke forsøge at indtaste en symfonisk digtning af Richard Strauss, men det får så være. Man kan transponere den enkelte stemme, hvilket ofte er nødvendigt, hvis man fx. er en pianist som spiller sammen med en saxophon.

Derefter kan man så høre, om det, man har skrevet, nu også svarer til det man troede, man havde skrevet, en praktisk forholdsregel for vordende komponister, må man nok sige!

Kører man på en almindelig PC, kan man bruge den interne højttaler, bevar mig vel for membran-bippere, de kan nok ikke give andet end skrat fra sig, men det er trods alt ingen sag at få ledningerne af sådan en dims og indsætte en rigtig højttaler.

Om ikke andet kan man få den gamle ud af sin bedstefars radio, hvis man altså har den endnu.

En lille højttaler enhed kan man som regel få billigt. Men hvis man har et soundblaster-card, så kan man dog få en bedre lyd, og endda alle 11 stemmer på en gang.

D.A.

G-nøgle (i starten til en u-fuldendt »Für Elise« !)

Prøv engang MUG's BBS,

nummeret er:

3160.5319

300..14400 bits/sec. V32bis, V42bis, MNP5, 8 bit, 1 stop, ingen paritet

Der kan du fx download'e MUG_LIST.LZH (og LHARC213.EXE til at pakke ud med)
Evt. skrive om et problem, som du gerne vil have nærmere belyst.

XVI og OAK HILL VI (editorer)

arm1xvi.293

MUG BBS har hjemtaget to versioner af den kendte Unix altnulig editor, vi, hvilket står for noget i retning af visual editor. De er begge kraftigt tilpasset et PC-miljø, den ene er endog en særdeles alsidig sag, som kan køre på meget andet end en PC.

De vigtigste forskelle mellem de to editorer er, at Xvi er public domain, hvortil kildetext medfølger, og at den anden fra et firma, som hedder Oak Hill, er shareware, som man skal betale 60 US-dollars for.

Begge har mange non-unix kommandoer, men er alligevel så meget lig med deres stammoder, at jeg ikke kan forestille mig en vi bruger, der blev forvirret over dem.

Xvi nedstammer fra en public domain STEVIE, og har været en tur omkring Commodores Amiga og andre computer arter, og har fået tilføjet evnen til at editere flere filer og til at have flere vinduer på skærmen, ligesom Qedit. Desuden har den en auto-save facilitet. Enten kan man være sløset, forsigtig eller paranoid. Hvis man er paranoid, så gemmer Xvi sin arbejdsfil under alle omstændigheder, også når man gemmer / saver og går ud af programmet! Ud fra arbejdsfilen kan Xvi rekonstruere det normale udseende af filen.

Xvi er skrevet til og compileret med MSC 5.1, som kendere vil vide er en glimrende årgang. Der skulle ikke være problemer med at compilere med Turbo C eller andre nyere compilere.

I en 'summary' angives de vigtigste forskelle til unix versionen, og det er lidt, først og fremmest 'open mode' kommandoer, som ikke er implementeret. Kommandoer, som sætter den originale vi i en tilstand, der svarer til en linie-editor. Det er der ikke mange, der vil savne...

Det vigtigste er, at Xvi kan håndtere find og erstat med regular expressions. Det betyder, at man kan håndtere store mængder programkode med ganske få, magtfulde kommandoer.

Den anden vi har iflg. dokumentationen været brugt i et programmeringsfirma som deres standard editor i mange år, og den virker lidt mere stabil, lidt mere avanceret, og lidt mere luksus.

Den har nemlig fået tilføjet de par tekstbehandlingskommandoer, som gør, at man kan holde ud at skrive et brev eller to med den: Formater afsnit, d.v.s. ombryd linierne indtil næste dobbelte linieskift, og lignende.

Den oprindelige vi har en line-wrap kommando, som betyder automatisk linieskift mens man taster ind, og den KAN benyttes også til at omformatere gammel text.

Den gamle text lægges ud i en fil, der benyttes som input til en insert - operation. vi kan nemlig tage kommandoer fra en fil. Det er lidt kringlet, mildest talt, men det kan også lægges ind som en "macro" kommando.

Hvis Xvi og alle andre vi'er er født med at kunne omformatere text på en lettere måde end den her beskrevne måde, så må læserne meget undskyldte, men det mener jeg ikke at have overset.

Om begge PC-vi kan vi altså konkludere, at det er PC-versioner, som har mange NON-UNIX kommandoer, og som er interessante, og har appeal til unix brugere.

Det vigtige for vi-brugerne er flg.:

1) De mange muligheder for adressering af tekstlinier v.h.j.a. de såkaldte regular expressions. Det betyder, at man kan selekttere linier, for hvilke en eller anden kommando skal udføres, ved at angive det text-mønster, som er karakteristisk for den pågældende linietype.

2) De mange muligheder for at bladre og søge frem/tilbage - også på basis af regular expressions.

3) Muligheden for massive search/replace operationer, evt. foretaget ved hjælp af en kommando fil, som man kan oprette i ro og mag - med vi.

4) Mapning af keys, d.v.s. man kan opbygge sit eget bruger-system.

MUG møde med godt fremmøde

Utroligt som et mødeemne kan få en forening til at blomstre op. Der er virkelig noget fascinerende ved at se gamle bekendte dukke op med interessen lysende ud af øjnene, fordi to kompetente personer har lovet at fortælle om OS/2 ved en MUG emneaften.

Spændende var det, at Ralph Sakslund og Bo Falkenberg fra International Business Machines havde medbragt både maskine, overhead projector og stor skærm for på en behagelig måde at kunne vise for en mellemstor forsamling, hvad OS/2 kan, hvordan det fungerer for brugeren o.s.v.

De to foredragsholdere startede med nogle interessante historiske betragtninger, og gik derefter over til at fortælle om IBM's holdning til udviklingen.

To er en fordel for OS/2

Konkurrencen mellem IBM og MicroSoft er nok mere til fordel for begge parter end en ulempe, men en kendt sag er det i hvert fald, at IBM har satset meget på at videreudvikle OS/2.

Den oprindelige version, som også skulle have kunnet køre på 286 PC'er, er skrinlagt, og det meste af OS/2 er nydesignet efter devisen, at det somme tider er billigere og bedre at begynde helt forfra.

Preemptive multitasking

Som John B. Jacobsen skrev i forrige nummer af nærværende skrift, er OS/2 et operativsystem, der administrerer systemressourcerne, også tiden (preemptive-multitasking == tvungen tidsdeling), som det enkelte program kan have tilrådighed.

Der er undtagelser, idet visse hardware ting kan kræve så meget CPU og kan slå interrupts fra, således at ingen andre programmer eller servicrutiner kan få

noget som helst tid. Et eksempel er, at når en EGA controller får besked på at ændre baggrundsfarve, så kan den ignorere interrupts i op til 1/60 sekund, nok til at man kan tabe 16 bytes fra et serielt input ved 9600baud. Men det er kun et spørgsmål om at udstyre sit maskineri med en bios og indstikskort, der overholder visse "sam-eksistensnormer", så kan man undgå den slags.

I OS/2 er der, som også John B. Jacobsen nævnte det i beretningen om OS/2, noget BIOS kode, som kan loades til erstatning for maskinens egen BIOS, hvis denne ikke er beregnet på at tage hensyn til flere klienter; det er formentlig for at løse netop denne type problemer, og bl.a. muliggøre at en disk readkommando ikke afbryder al anden aktivitet på maskinen.

Bo mindede om, at det egentlig er morsomt, at det kun er DOS-boksen i Windows3, der kører med tvungen tidsdeling. Programmer skrevet til W3 programmer skal huske at sige "moaar, nu er jeg færdig!!"

Overhoved?

Typisk var det, at en tilstedeværende system administrator, gerne ville se på "overhead", maskinbelastning, under forskellige forhold. Men OS/2 er et rigtigt operativsystem, og der er både en kurvetegner, som kan vise belastningen i det smukkeste grafiskema: hvor meget af tiden, CPU'en bruger til effektivt arbejde og hvor meget tomgang der er.

Der er også en rigtig system monitor, som kan fortælle nøjagtig hvilke programmer, der kører, samt give oplysninger om hvilke ressourcer, der er lagt beslag på. Det er selvfølgelig blot en "homo-sapiens-læsbar" udskrift af de systemtabeller, som OS/2 benytter til at administrere efter, men det er nu interessant nok.

Printer drivere.

Samme ignorante spørger irriterede også med et spørgsmål om antallet og priser på printerdrivere. Der er selvfølgelig drivere til alle de "almindelige" printere, og man kan købe fonte og så videre. Men vor spørger var tydelig lettet over, at en gammel matrix printer eller en moderne laser printer, som emulerer listeprienter, også kan få effektivt ascii output, hvis man kører programmerne i en DOS box.

løvrigt kan man også køre OS/2 som kommandoliniesystem, men det var der vist ingen, som var interesserede i. Vent bare, mumlede den gamle systemadministrator, kommandoliniens tid kommer, når folk er blevet trætte af mus og papegøjer!

En fil på 1 linie kan blive til flere kilobytes, når den skrives ud fra et såkaldt grafisk miljø, Windows-agtige styresystemer o.l., fordi der både skal downloades font, setup af marginer o.s.v. og det går selvfølgelig ud over den lagerforvalter, som bare vil have skrevet ud hvor mange 2"-skruer, der er tilbage.

Ukendte gæster

En af de fremmødte, som var kommet netop til dette møde på grund af det interessante emne, ville gerne høre om BUGreports for den kommende version af OS/2.

Programmører, som skal udvikle stof til OS/2, har naturligvis brug for mange flere oplysninger om systemet, end vi almindelige dødelige, som bare skal lære at navigere i navigator eller at finde den rigtige knap.

Hvis man har behov for sådan OS/2 information, kan man henvende sig til IBM, som virkelig lader til at være blevet forbavset over, hvor mange utrættelige ASP¹ programmører, der ønskede at benytte sig af ordningen, og som kunne

dokumentere rimelig erfaring og økonomisk betydning.

Der er måske nogen, som har lagt mærke til, at MicroSoft er blevet sagsøgt for at forsøge at monopolisere, eller favorisere sin egen applikationsafdeling, ved at komme for sent med oplysninger om WindowsNT med mere. En efter programrørers mening meget forståelig anklage.

I modsætning hertil var vore to IBM folk meget åbne, men der havde allerede vist sig så stor interesse for det danske IBM BBS, at man mente det ville være nødvendigt at sætte en øvre grænse for antallet af tilknyttede programmører.

Vor tidligere omtalte, lokale shareware programmør fik imidlertid løfte om at få nyeste oplysninger om OS/2 så vidt det overhovedet var muligt, så også på det plan kunne der ske noget nyt på et MUG møde.

En donation

Hen imod slutningen af aftenen var der interessante bøger og brochurer til beskuelse. Men pludselig overraskede IBM folkene os totalt (OS/2talt) ved at overrække foreningen den kurante version af OS/2 med hvad der kaldes opdateringsdisketter.

Det mest interessante var faktisk IBM's officielle opdateringsdisketter med sidste nye rettelser og tilføjelser.

Desværre tog det et par uger, inden vi fik lavet en sikkerhedskopi.

Vi havde problemer med DiscMan's kinetiske disketter², men senere kom systemet og især suppleringsdisketterne med de officielle opdateringer rundt til nogle af vore trofaste medlemmer.

Denne beretning fra en storartet aften slutter med en opfordring: Ring til en eller flere fra bestyrelsen og fortæl om ideer til emner eller om personer, som måske kan

¹ Association of Shareware Professionals.

² Hvem har efterhånden ikke prøvet det!

Vi burde advare hinanden lidt mere grundigt

emner eller om personer, som måske kan overtales til at komme og fortælle om noget. Gerne nogen, som indirekte kan se en økonomisk interesse, men det udelukker jo ikke en teknisk interesse!

løvrigt vil vi gerne forsøge at arrangere et besøg i den radioamatørklub, hvorigennem vi er kommet i forbindelse med de to foredragsholdere. Herom mere i næste nummer.

Mange tak

Endnu en gang tak til de to personer, som så venligt kom med udstyr og materiale for at

spredte kendskabet til OS/2. En interessant aften, med et glimrende modspil fra forsamlingen.

Faktisk nok til, at det kom på tale at arrangere endnu en aften, når den OS/2.2 eller 3 var lidt tættere på, vi var åbenbart "gode nok" til at også foredragsholderne kunne lære noget...

Men siger man ikke, at en tåbe kan spørge om mere, end 10 vise kan svare på?

Eller er det en tåbe, der har sagt det?

Tænk lige over den.

Mødeaftenredaktionen.

CD-ROM'erne kommer nærmere!

cd-hobbs.293

Fra John B. Jacobsen har vi modtaget info. om en nylig hjemtaget CD-ROM, fyldt til randen med software, overvejende for OS/2.

Directory listningen fylder mere end 11000 linier, brutto ganske vist, men alligevel ! - så af praktiske grunde bringes her dog kun de første- og sidste linier af DIR'en.

Evt. OS/2 interesserede medlemmer kan kontakte: John B. Jacobsen på telf. 3116 1393

Volume in drive F is HOBBS_0693

Directory of F:*.*

```

+-----+
| .           <DIR>      23-06-93  11.41 |
| ..          <DIR>      23-06-93  11.41 |
| 00INDEX   TXT    158862  21-06-93   7.28 |
| 00INDEX   ZIP     58396  20-06-93  15.14 |
| 00README  2       5885   20-06-93  15.05 |
| 00README  TXT    13278   20-06-93  15.23 |
| 1_X       <DIR>      21-06-93   7.28 |
| 2_1       <DIR>      21-06-93   7.28 |
| 2_X       <DIR>      21-06-93   7.29 |
| ALL       <DIR>      21-06-93   7.29 |
| APPS      <DIR>      20-06-93  15.33 |
| BITMAPS   <DIR>      20-06-93  15.33 |
| CDROMS    <DIR>      20-06-93  15.33 |
| DIRS      TXT     6883   20-06-93   8.33 |
| DOC       <DIR>      20-06-93  15.33 |
| GO        CMD        25   21-06-93   1.44 |
| IBM       <DIR>      21-06-93   7.30 |
| ICONS     <DIR>      19-06-93  17.30 |
| LISTS     <DIR>      21-06-93   7.30 |
+-----+

```

Directory of F:\ "sidste"

Total for: F:*.*

641.325.442 bytes in 9.671 file(s) 753.106.944 bytes allocated
0 bytes free

PCs for DUMMIES

anmbog2.293

Undertitel: En Referencebog for resten af os!

... nej, det er ikke en fornærmelse. Med en afslappet holdning til det at lære noget nyt, så kan man også med et selvironisk smil på læben sige:

»Aha! Det var måske en edb-bog for normale mennesker!«

Udgiverne har uden tvivl tygget på titlen et par gange, gjort op med sig selv, at de læsere, som de vil have fat på, er nogen, som kan tåle eller l'gefrem nyde en spøg, nogen, som vil have tingene serveret på en let og ligetil måde, og det er netop, hvad denne titel giver udtryk for.

Skulle jeg have valgt en titel, ville jeg dog nok have foretrukket »PCs for Nyan-komne«, men som bogmarkedet ser ud for tiden, er det jo desværre almindeligt, at introduktionsbøger ikke holder hvad de lover, nemlig at forklare tingene på en overskuelig måde for den, som skal have ting fra hånden, og måske er knap så interesseret i hvor mange bytes, man taber ved at anvende en TSR.

Hvis jeg så bogen i en boghandel ved siden af en, der hed »PCere for livsnydere« ville jeg nok foretrække den sidstnævnte, for helt nægte det kan jeg ikke: titlen generer mig. Til gengæld har samme titel vakt stor moro blandt mine kolleger. Når én kommer forbi og ser mig slå op i »PCs for DUMMIES«, udløser det straks en kommentar: Nå, er det en interessant bog, du har fået fat i dér?

Og så går snakken selvfølgelig, og bogen bliver beskuet og bladret i. Interessen bliver vakt, og det er det vigtigste!

Selv om bogen er ordnet i kapitler efter 'stigende sværhedsgrad', så er den alligevel nem at slå op i. Indholdsfortegnelse findes i 2 varianter, hvilket iøvrigt er en

ting, man også ser i mange avancerede fagbøger: En oversigt, og en udførlig indholdsfortegnelse.

Det første, korte overblik viser, at der er fire dele, en introduktion af computeren, som slutter med »hvordan man skriger efter hjælp (og hvem man skal skrike efter)«, anden del hedder »Frygtindgydende, kold og upersonlig: En computer«, tredje del beskriver, hvordan man arbejder med computeren, og den fjerde og sidste del indeholder 7 x 10 bud, om 10 almindelige stupiditeter (af jord-i-hovedet typen), om 10 ting, som det kan betale sig at købe, 10 ting at prøve, førend man tager til reparatøren, osv osv.

»Det siges, at Anna Boleyn¹ Henrik d. VIII's kone, som manden fik anbragt på et heksebål eller lignende, havde 6 fingre på hver hånd« Vi har kun 5 fingre på hver hånd, mange tak, og derfor har vi besluttet at skrive et stort afsnit, indeholdende lister med 10 bud: vigtig information, regler, gør sådan og gør ikke så, og andre trivielle ting, som passende kunne anbringes i forskellige lister.

Stakkels Anne, hun ville have været nødt til at lave lister med 12 i.

Nå, forresten, vi ved godt, at der ikke er 10 i alle vores lister, men informationen er god nok ...

Enhver foretager sig nogle håbløst åndssvage ting indimellem. Én fyr kunne ikke få sit floppy drev til at fungere. Det var fordi han havde taget en saks og pakket floppy disken ud af den sorte plastic konvolut, som den lå i.

Sådan noget er til at dø af grin over, hvis man har brugt en computer i nogen tid,

---

¹Anna Boleyn, 1507-1536. (Kone nr. 2 i rækken!)

men det er også noget, som en egentlig meget fornuftig person kunne antage var det rigtige at gøre, hvis ingen nogensinde havde fortalt andet. Computer folkesagn er fulde af den slags historier.

Den ovennævnte fejltagelse (eller jord-i-hovedet historie) er ikke almindelig nok til at komme med i dette kapitel (selv om vi nu har nævnt den alligevel, for at være på den sikre side), men den følgende liste medtager nogle få af de mest populære problemer. Mere vigtigt, så beskrives, hvordan man kan løse dem.«

Det er et typisk citat fra bogens mere konverserende afsnit. Efterfølgende advares man mod at udsætte floppy disketter for stærke magneter, telefoner, højttalere o.l., mod at bruge kabler, som er for korte eller ødelagt af at stikket er trukket skævt; der er også råd om at kontrollere PC'ens køling, ventilation, og mange ting, som også en mars- eller stenaldermand ville kunne le med på. Ikke dårligt, når man tager i betragtning, at nyere forskning viser, at latteren er i stand til at kurere håbløse sygdomme.

Her kommer så nogle af de efter min mening bedste teknisk-filosofiske afsnit:

Om at hamle op med naboerne!

Jeg citerer:

»Hvornår er din PC gammeldags?

Det er en nem én. Din computer er gammeldags i det øjeblik, du køber den.

Lige så snart en computer er væk fra udstillingsgulvet, bliver en anden bygget i bagbutikken, klar til at yde mere for mindre kroner.

Nå, ok, det er ikke helt så dramatisk. Snarere vil man sandsynligvis se den samme computer på tilbud mindre end 3 måneder efter, at man har købt den.

Et vigtigere spørgsmål lyder: Når min computer er gammeldags, har jeg så brug for en ny én?

Nej, egentlig ikke! Se på grundene til, at du købte den i første omgang.

Kan computeren stadig klare de behov?

Hvis den kan, så går det jo godt.

Opgrader kun, hvis der er desperat behov for det. Der er ingen mening i at spendere flere penge på monsteret.

Computer teknologi kommer hurtigere end fluepletter på en nyvasket bilforrude, og din computer være gammeldags i det øjeblik, du køber den. Men, med mindre dine computer behov har ændret sig drastisk, kan computeren stadig klare de opgaver, som du købte den til.

De fleste mennesker køber nyere computere p.g.a. forøgelsen i hastighed.

Imidlertid betyder hurtighed ikke altid forøget produktivitet. Fx. bliver den meste tekstbehandlingstid brugt til at overveje og finde de rigtige ord.

En hurtigere computer hjælper ikke her. Hurtigere computere hjælper de programmer, som behøver extra hestekræfter:

Grafik programmer, animation, desktop publishing og lignende.«

Jeg kunne blive ved med at citere denne passage af gyldne regler for de produktive. Hvor er det dog rigtigt.

Med ublufærdig nostalgi mindes jeg mine første kundekartoteker på en z80 - 64kb computer med masser af diskette plads - 2 x 180kb drev!

(Altså, bemærk ironien...) Det var rigeligt til ca 400 kunder, som man sendte nyhedsbreve til. Bare det, at man ikke skulle skrive labels i hånden var en gevinst på ca. 6 timer!

En af de ting, som er vanskeligst at forklare PC-ejere er, at DOS ikke kan administrere memory til programmer sådan lige ud ad landevejen. Hvad er en memory manager? osv. - Det skyndte jeg mig at finde frem i denne bibel for de troløse. (Fornemt stikordsregister!)

Citat:

MEMORY MANAGEMENT

Al den bizarre uhygge ved memory og memory-udtryk hører ind under den »utætte paraply« kaldet memory management.

DOS brugere må vedrørende dette emne høre på adskilligt mere fnis fra folk med andre computersystemer, end på grund af noget som helst andet.

Hukommelses administration er et emne fordi DOS ikke gør det. I stedet overlades du, den stakkels bruger, til at stå igennem lidelserne. Det svarer til at skifte usynkroniserede gear med dobbelt udkobling, mens resten af verden kører med automatisk gear.

At udføre den slags trolddomskunster, som er nødvendige for at udføre memory management på en PC er ud over denne bogs rammer. For imidlertid at give en lille smule styr på, hvad der foregår, så kommer her de grundlæggende ting:

Memory management er kun muligt på C'ere med den rigtige kombination af hardware og software. For 8088/8086'ere og 286'er PC'ere bruges expanded memory (som købes som extra hardware), plus et memory management program (software).

Det bedste memory management opnåes på 386 PC'er, og opefter.

Essensen af memory management er at få kontrol over hele maskinens memory. Det første mål er at få mest muligt ud af maskinens første 640 kb, kaldet konventionel memory.

Dette gøres ved at flytte nogle programmer fra konventionel memory til upper memory.

DOS foretager noget memory management, hvilket svarer til at sige, at din frisør kan trække en tand ud, forudsat at han har det rigtige værktøj. Bedre memory management kan ofte opnåes med alternativ software. *Citat slut!*

Ja ja ja! Det er forresten en af de ting, som MS-DOS v6.0 skulle være blevet udstyret med, jvf. vores tidligere artikel om PKZIP og DPML, DOS Protected Mode Interface.

Ud over det superbe stikordsregister har bogen også et glimrende afsnit (kapitel 17), som går på jagt i »acronymernes land«. Her kan man få opklaret mange besynderlige ord og forkortelser, som fx. GIF, PCX, KB (Københavns Boldklub, ikk'?).

Eller 286: Kvadratroden af 81.796, og iøvrigt betegnelsen på forløberen for den mest populære hjerne i PC'ere, nemlig Intel 80386 - chippen. Eller hvad med denne kommentar til RS232C: Ingen vil le, hvis du bare kalder den en seriel port.

Efter at have læst godt sammen med forfatterne af denne bog, ville jeg nu heller ikke tage det så tungt, om der var nogen, der kom til at fnise lidt af mig.

For at blive klogere må man først finde ud af, at man ikke ved alt!

Den Dumme.

NYT LIV TIL DOS

ms-dos6.293

Selv om MS-DOS i sin nyeste version (6.0) stadig ikke er det perfekte operativ-system, så er det da kommet et langt skridt frem mod det mål.

Af Jann Kalf Larsen.

DOS har undergået en kæmpeforandring siden introduktionen af verdens mest udbredte operativ-system for godt ti år siden - uden dog at miste den kompatibilitet, der har gjort DOS så populær.

I den nyeste version er der nu kommet en lang række hjælpeværktøjer til, så det ikke længere kræver masser af ekstra programmer for at få pc'en sat korrekt og perfekt op.

Desuden indeholder pakken forbedret backup-program, antivirus og et "fortryd-

Reprint fra KONTORBLADET nr. 6/93

slet" program - alle tre i udgaver til både DOS og Windows.

Også et særligt og meget brugervenligt disk-dobler program er med i pakken.

MS-DOS 6.0 er også blevet forbedret omkring samspillet med Windows, hvilket bl.a. betyder, at Windows virker hurtigere med den nye DOS end tidligere.

MS-DOS 6.0, der kun kan fås som opgradering til tidligere versioner af DOS, er tilmed meget rimelig i prisen.

Introduktionsprisen er således blot 495 kroner excl. moms frem til den 30. Juni.

DOS lever - og har det fint

Siden introduktionen i 1982 er der sket meget med verdens mest udbredte styresystem, DOS. Selvom det måske stadig ikke er perfekt, fremstår det i dag som et yderst helstøbt system - ikke mindst i kraft af en lang række nye og spændende features.

Der er vist ingen tvivl om, at Microsoft kan mærke konkurrencen på markedet for styresystemer. Ikke kun er der alternativer i form af f.eks. OS/2 og Unix, men også andre DOS-styresystemer fra konkurrenterne blander sig i kampen om brugernes gunst.

Derfor har den nyeste Microsoft DOS da også - i lighed med Windows 3.1 inden den blev introduceret - været ude i en gigantisk "beta-test" blandt brugere over hele verden. Og det har åbenbart elimineret de fejl, der næsten altid er at finde i nye programmer og styresystemer.

Efter at have kørt med det nye styresystem i omkring en måned, kan vi kun konkludere, at MS-DOS 6.0 er et yderst stabilt produkt, der til fulde lever op til det lovede.

Og kigger man nærmere på styresystemet, finder man da også en lang række

detaljer, der er med til at hæve produktet udover det sædvanlige. DOS er nemlig nu langt lettere at gå til end tidligere.

MemMaker

Hvor man allerede med DOS 5.0 kunne udnytte hukommelsen langt bedre end tidligere og på den måde få mere ledig RAM til afvikling af programmer, var det ofte svært for selv "pc-guruer" at få dette sat korrekt op. Det problem er helt løst med MemMaker i DOS 6.0.

Dette program sørger nemlig automatisk for at frigøre så meget almindelig hukommelse som overhovedet muligt - helt automatisk.

Forsøg med forskellige pc'er viste, at man kan komme ganske tæt på at have næsten hele den almindelige hukommelse (640 kb) ledig. Vi nåede således i flere tilfælde op på at have over 630 kb almindelig hukommelse ledig.

Også i forbindelse med Windows kan MemMaker gøre underværker. Programmet kan nemlig sørge for, at DOS og Windows kommer til at spille helt perfekt sammen.

MemMaker kan afvikles på flere måder, men i langt de fleste tilfælde - og altid

for begyndere - anbefales det blot at køre programmet og så lade MemMaker foretage alle valg selv. Det giver under alle omstændigheder ofte den mest optimale løsning.

Stacker kan det. SuperStor kan det. DR-DOS 6.0 kan det. Og nu kan MS-DOS også:

Fordoble pladsen på harddisken via komprimering af indholdet.

Tilmed er DoubleSpace, som Microsoft har valgt at kalde denne del af DOS'en, meget nem at anvende.

Man vælger blot den disk, der skal komprimeres, trykker et par gange på Enter og efter en tid (afhængig af harddiskens størrelse og indhold) er der pludselig dobbelt så meget plads på harddisken.

Efter at have kørt med DoubleSpace i godt og vel en måned på en 25 MHz 386-pc med 130 Mb harddisk, hvor de 100 Mb er blevet fordoblet med komprimeringsprogrammet, må vi konkludere, at DoubleSpace virker helt efter hensigten og uden problemer overhovedet.

Hastighedsmæssigt har der ingen forringelse været at spore i den daglige brug af pc'en.

Efterhånden som en harddisk bliver fyldt op, bliver visse ting slettet for at give plads til nyt. Det kan give problemer, da filerne efterhånden vil blive opdelt (fragmenteret) i mange forskellige stykker. Filerne er altså ikke længere sammenhængende, hvilket går ud over hastigheden

Det kan programmet Defrag i DOS 6.0 rette op på, idet dette program kan sørge for at lægge filer/programmer i pæn og samlet rækkefølge på harddisken. Det vil give en væsentlig hurtigere afvikling.

Det skal dog nævnes at Defrag kan bruge meget lang tid på at "rydde op" på harddisken, så her skal man væbne sig med tålmod eller lade pc'en ordne denne "lille" opgave over en nat eller en weekend.

Backup og antivirus

De backup-muligheder man fik med

tidligere versioner af DOS er blevet væsentligt forbedret i DOS 6.0.

Nu fremtræder denne del af DOS som et fuldt menustyret program - oven i købet i to udgaver: Til ren DOS og til Windows. Flot og tiltrængt.

Det kan dog undre en del, at backup programmet ikke tillader backup på bånd. Specielt i disse tider, hvor harddiskene næsten daglig vokser i størrelse.

De tider, hvor man kunne klemme en harddisk ned på et par disketter er definitivt ovre - og hvem gider lege disc-jockey i adskillige timer.

Enhver pc-bruger har prøvet at slette noget helt forkert på en diskette eller en harddisk på et eller andet tidspunkt. Og selvfølgelig noget, der absolut IKKE skulle slettes under nogen omstændigheder.

Det kan MS-DOS 6.0 også rette op på nu, idet der medfølger et særligt Undelete-program (fortryd sletning) i både DOS- og Windows-udgaver med det forbedrede styresystem.

Programmerne kører med tre forskellige niveauer af beskyttelse, hvor man i teorien kan opnå 100 procents beskyttelse mod uønsket, sletning i det sidste niveau.

Her gemmes alle slettede filer nemlig i et særligt bibliotek på harddisken. Smart, men kan være ganske pladskrævende - så det må anbefales at rydde op jævnligt i det særlige bibliotek.

Antivirus-programmel, både til DOS og Windows, er nu også en del af DOS. Disse programmer, der er nemme at gå til og bruge, indeholder bl.a. en god database med oplysninger om over 1.000 kendte virus.

Antivirus-programmerne er opbygget, så de kan genkende de forskellige virus efter særlige mønstre. Derfor vil programmerne i løbet af relativ kort tid være forældede, idet der konstant dukker nye virus op.

Det vil derfor være en særdeles god ide, at gøre brug af den mulighed for opdateringer af virus-databasen, som Microsoft giver mulighed for.

Specielt til bærbare

Microsoft har også haft bærbare pc'er in mente, da software-gigantens udviklere begik denne seneste udgave af DOS.

Netop på bærbare er det jo ganske afgørende, at batterierne holder til så lang tids brug som overhovedet muligt. Også her kan MS-DOS hjælpe til.

Det forudsætter dog at hardwaren i den bærbare pc på forhånd er indrettet til at arbejde med denne type programmer. Ellers vil den ekstra batteritid man kan opnå, kun være minimal.

Også et lille program *InterLnk*, der kan skabe forbindelse mellem to pc'er - f.eks. en bærbar og en stationær - er der blevet plads til i DOS 6.0.

Programmet, der kan udnytte både serielt- og parallelt kabel til at skabe forbindelse, giver mulighed for at overføre filer mellem to pc'er uden at gøre brug af disketter.

Smarte forbedringer

DOS har længe savnet specielt én kommando:

Move eller Flyt, så man ikke først skulle kopiere en fil til et andet sted og derefter slette den, hvis den kun skulle forefindes ét sted.

Move-kommandoen er nu med i DOS 6.0, hvilket utvivlsomt vil glæde mange brugere (og også denne skribent).

Retfærdigvis bør nævnes at Move-kommandoen findes i Windows Fil-manager, men det er dog ikke alle, der benytter sig af Windows...

Der er nu også mulighed for at springe udførelse af *Config.sys* og *Autoexec.bat* over under opstart af pc'en. Det gøres ved at trykke en enkelt gang på F5-tasten (eller tryk og hold Shift-tasten nede) efter styresystemet har givet meldingen: Starting MS-DOS...

Det kan være ganske rart, hvis man har fået rodet sig ud i noget i en af de to

Hjælp

I forhold til tidligere udgaver af DOS er hjælpefunktionen i DOS 6.0 blevet kraftigt forbedret. Faktisk så godt, at den i dag fremstår som en komplet manual direkte på skærmen.

Alle kommandoer kan man således finde hjælp til ved blot at skrive 'help' efterfulgt af navnet på kommandoen. Er man generelt i tvivl, kan man simpelthen bare skrive help. Så får man straks adgang til hjælpefunktionens indeks og kan fortsætte herfra.

Den kraftigt udbyggede hjælpefunktion gør sig også tydeligt gældende i den ganske gode "gammeldaws" manual, som følger med MS-DOS pakken.

Adskillige af de mange kommandoer kan man således kun finde nærmere information om i skærmhjælpen.

Helt OK, da manualen nu kan koncentrere sig om det væsentligste og nyheder i forhold til tidligere versioner.

filer, som gør at pc'en ikke starter korrekt op. Ved at benytte denne løsning kan man altid få startet pc'en op, så man kan gøre noget ved problemerne.

Der er også mulighed for at afgøre på opstartstidspunktet om alle eller kun enkelte kommandoer i *Config.sys* skal udføres. Det kan enten lægges fast ind i *Config.sys*-filen eller det kan bestemmes ved opstart (med F8-tasten).

Man kan også opbygge et helt lille menu-system i *Config.sys*, så man ved at foretage simple valg på skærmen, kan lave særlige opsætninger til forskellige programmer. Det kan specielt være rart i tilfælde, hvor flere forskellige brugere benytter den samme pc til en lang række forskellige formål.

Menuerne i *Config.sys* kan også bruges til at styre *Autoexec.bat*, så man også her får forskellige opstarter til forskellige brugere. Alt i alt meget smart og velfungerende.

MS-DOS 6.0 Vejledende udsalgspris: 485 kroner excl. moms inden 30 juni.
Herefter 895 kroner excl. moms. Distributør: Microsoft Danmark, tlf. 4489 0100

Harddisk problemer...

spildx.293

Hvordan man krymper en harddisk, skriver John B. Jacobsen om i sidste nr. af MUG.

Må det være tilladt at komme med et par kommentarer til dette.

Det kan også gøres ved at fylde harddisken med en masse små filer.

Engang for meget længe siden, da jeg fik min første AT computer lå der et program i den, CED.

Dette udmærkede program blev jeg meget glad for, for det tillod mig at være lidt doven, jeg behøvede ikke at skrive c: men bare c eller ved a: blot a og en hel masse mere af den slags.

Det talte jeg jo selvfølgelig med vennerne om, og jeg fik da også at vide at man kunne jo da bare lave en batfil.

Ja det er også rigtigt, men en batfil fylder min. 512, 1024, eller 2048 bytes, dette bestemmes af harddiskens antal sektorer. Altså vil en batfil på nogle få bytes fylde en hel del på ens dyrt indkøbte lagerplads. Dette er der jo heldigvis råd for, vi var en del medlemmer der fornylig indkøbte 4dos.

Disse penge er givet godt ud for nu kan man jo bare lave en *alias* liste og på samme plads som een lille batfil kan der nu ligge måske 40 tilsvarende, dog som *alias* kommandoer.

Her er et lille eksempel:

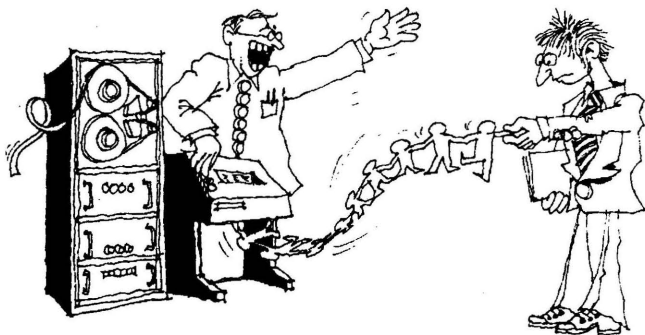
D:\ed	30 filer	ialt 147.357 bytes	optager	253.952 bytes.
fjernes	19 filer	ialt 689 bytes		
tilbage	11 filer	ialt 146.665 bytes	optager	176.128 bytes.
sparet				77.824 bytes.

Konklusion: 689 bytes versus 76 kbytes, og det er da et kæmpe spild af plads, hvis harddisken er for lille!

Forøvrigt er jeg meget begejstret for 4dos. Ved at købe programmet og være registreret bruger undgår man også den

irriterende pause og hylert i shareware udgaven, men det er en så stor mundfuld, at der er til en lang artikel.

Erk Martinsen.

Første kørsel af et program bliver sjældent således, som man havde tænkt sig.
- Så er der kun at gå tilbage og rette i programmet.

Stærkt udspil fra IBM: OS/2 2.1

Med den nye version af OS/2 har IBM fået rettet "børnesygdommene" i 2.0 versionen. Jeg har kørt med 2.1 i en periode og den er solid som en klippe nu. Man skal vænne sig til ikke at lukke et program ned for at starte et andet, som i DOS. I OS/2 kan man bare skifte til en anden session eller starte et nyt program. Det er utroligt lækkert, når først man har vænnet sig til den nye måde at bruge PC'en på. Tænk at kunne skrive et brev, compilere et C program, sende/modtage filer via modem - alt sammen på samme tid ! I forhold til Windows NT er OS/2 knapt så ressourcekrævende og derfor af interesse for os, der ikke har råd til at investere i nyt RISC baseret udstyr. Med de stærkt faldende priser på hardware bliver OS/2 mere og mere interessant for slutbrugerne. (Jeg ved godt, at RAM er steget voldsomt i pris på det sidste, men det er kun i en periode - forhåbentlig).

Mange software producenter er nu ved at frigive OS/2 versioner af deres produkter: Ami Pro, WordPerfect, Borland C++, Lotus 1-2-3. Og indtil der rigtig kommer gang i OS/2 programmerne kan man stadig køre sin DOS og Windows programmer under OS/2's preemptive multitasking.

I modsætning til de fleste UNIX programmer, udnytter OS/2 farveskærmene fuldtud ligesom Windows. Dog skal det her ærligt siges, at Windows er hurtigere i skærmopdateringen end OS/2 - ihvertfald på min maskine, der anvender et billigt Tseng ET4000 kort. Det er en fornøjelse at arbejde med OS/2, som i modsætning til Windows er et rigtigt objektorienteret styresystem.

At arbejde med OS/2 er at komme ind i en hel ny verden med utrolige muligheder og via OS/2 konferencer på f.eks. Josti BBS får man en masse at vide samt en masse bekendte med samme interesse. Læsere af MUG's blad vil huske, at jeg var knapt så begejstret for OS/2 før, men efter den nye release 2.1, er OS/2 virkelig blevet en fornøjelse at arbejde med. Styresystemet er ikke gået ned en eneste gang, mens jeg har kørt med 2.1'eren. Selvfølgelig har der været programmer, der er gået ned, men disse kan blot lukkes ned fra OS/2 uden at det er nødvendigt at boote maskinen - det er virkelig lækkert.

Har man hardwaren, dvs: 100 Mb harddisk, 8 Mb RAM, 386 CPU er OS/2 nu et stærkt valg indenfor styresystemer.

John B. Jacobsen

canonad.293

Announce

Dansksproget bog om Dbase på 484 sider: dBase III Plus
af Edward Jones. Fast pris kr 300. Nypris 468 kr.

GAST terminalbord (med hjul) fra IKEA sælges.
Mål: 79x55cm Højde 86cm. Sort metal. Der er 4 plader til at stille computer, printer o.a. på. Som nyt. Nypris 998 kr. Kun 750 kr.

Henvendelse: *John B. Jacobsen* på 3116 1393

```

1  program TrueVersion;                                { DOSVER.PAS }
2  uses DOS;
3
4  procedure DosVersion(var Version:word;
5                      var OEM:byte;
6                      var IsDRDOS:boolean);
7
8  var
9      R : registers;
10     begin
11         IsDRDOS:=false;
12
13         { kald Normal Version Report }
14         R.AH:=$30;
15         MsDos(R);
16         OEM:=R.BH;
17         Version:=R.AX;
18
19         { kald True Version Report }
20         R.BX:=0; { Hvis funkt. udefineret }
21         R.AX:=$3306;
22         MsDos(R);
23         if R.BX<>0 then Version:=R.BX;
24
25         { MS-DOS V4.00 er altid V4.01 }
26         if (OEM=$FF) and (Version=4) then Version:=$104;
27
28         { Spec.tilfælde V3.31 - kan være DR-DOS }
29         if Version=$1f03 then begin
30             { DR-DOS Version Report }
31             R.AX:=$4452;
32             R.DX:=0; { Hvis funkt. udefineret }
33             R.Flags:=1; { do. }
34             MsDos(R);
35             if not odd(R.Flags) and (R.AX=R.DX) then begin
36                 IsDRDOS:=true;
37                 case R.AX of
38                     $1063: Version:=$2903; { DR-DOS 3.41 }
39                     $1065: Version:=5; { DR-DOS 5.00 }
40                     $1067: Version:=6; { DR-DOS 6.00 }
41                 else
42                     IsDRDOS:=false; { ikke DR-DOS }
43                 end;
44             end;
45         end;
46     end;
47 var
48     Version : word;
49     OEM : byte;
50     IsDRDOS : boolean;
51 begin
52     DosVersion(Version,OEM,IsDRDOS);
53     Writeln('c't/Wolf, True Version',M^J);
54     write('Dit system: ');
55     if IsDRDOS then
56         write('DR-DOS')
57     else
58         write('MS-DOS');
59     Writeln(lo(Version):3, '.',hi(Version),
60            ' OEM-Nr.: ',OEM);
61 end.

```

-Ved programmering, hvor man kommer tæt på 'systemet' dvs. MSDOS, PCDOS, IBMDOS, DRDOS etc. har man tit brug for at vide hvilken DOS, der reelt gemmer sig i den/de computer(e) hvortil en speciel opgave skal løses.

Vi har klippet et lille program fra c't, som på udmærket vis løser denne opgave.

Som bekendt, kan man i MSDOS 5.0 med SETVER foregøle et program til at tro at det arbejder med en DOS 7.58 !

Microsoft sælger licenser til forskellige computer- og software fabrikanter såkaldte OEMs (Original Equipment Manufacturer), disse får tildelt et OEM nr.

IBMs nr. er fx 00h for PCDOS, men også for DOS-emuleringen (DOS-Box) i OS/2.

FFh står for 'ægte' Microsoft-MSDOS.

Redaktionen kan til evt. interesserede levere en fotokopi (A4) af artiklen.

SPRINT text-editor

Signalement

sprint01.293

Sprint tilbydes i øjeblikket til en særdeles overkommelig pris, direkte fra producenten, Borland.¹

Mange af Borlands egne manualer er skrevet og sat med Sprint, som kan lige så meget eller mere end andre almindelige tekstbehandlingsprogrammer.

Produktet kan anbefales for den, som ønsker et lynende hurtigt indtastningsprogram og et stærkt formateringsprogram, men den, som ønsker grafik på skærmen kommer til at gå forgæves.

Den er næsten WYSIWYG ("Hvad I ser er hvad I får", se afsnit 1. Artsbestemmelse), men avancerede ting som index kan selvfølgelig ikke vises på skærmen førend de er "kompilerede".

Prisen for WYSIWYG er jo, at programmerne bliver langsommere, og med Sprint kan man vælge hastighed frem for grafisk skærmgengivelse.

Desuden kan man ved flittig brug af formateringskommandoer alligevel få hele skærbilledet fyldt med forvirrende felter og kommandoer.

En forpremiere (preview) kommando viser i så fald det endelige resultat, og er fornuftig og hurtig.

Funktionstaster kan omdefineres og programmeres. For den, som er vant til WordPerfect, Emacs, MS Word, Multi-Mate, WordStar, SideKick osv findes der færdige funktions-tast definitioner.

Der leveres kildetekst til disse alternative User Interfaces (tastaturdefinitioner).

De almindelige faciliteter er der:

Justering højre margin, indryk eller afsnit-indryk/udryk, bløde bindestreger, ændring af marginer for et enkelt eller flere afsnit.

Blok, kolonne, undelete, summering, decimal tabulator, det findes alt sammen, og fra hovedmenuen kan man let navigere rundt mellem disse faciliteter.

Stavekontrol med egen ordbog, tilføjelse, eller rettere anvendelse af egne ordlister, orddeling, synonym-ordbog.

Med formateringskommandoer kan laves kapitler, (under) afsnit, fodnoter, som går over flere sider, d.v.s. *meget* lange fodnoter, eller noter efter hvert kapitel, eller i slutningen af publikationen, efter al normal tekst.

Index eller stikordsregister, med henvisning til under-emne for hovedord.

Man glemmer let, at Sprint kan lave brevflertning, indsætte ord eller tal, som formateres efter omstændighederne inden det flettede skrives ud.

Brugerdefinerede formater, sammensætning af flere mindre filer til store publikationer. Det er nok de vigtigste ting, der her er nævnt, men - det lyder som en reklame - der er meget mere.

Det er nogle fornuftige standard værdier, programmet kommer med.

En novice kan skrive og udskrive et brev på 2 minutter, hvis man fx. kender TurboPascal editorerne.

Formaterings kommandoerne er meget omfattende, og man kan selv programmere nye formater, alt er dokumenteret og beskrevet i manualen, som selvfølgelig er skrevet med Sprint og benytter sig selv som illustration. (Rekursions-manual).

Sprint har definitioner for ca. 300 printere, deriblandt mange laserprintere. Bitstream fonts kan fås på forlangende.

Alternative måder at udnytte laserprintere med downloadable fonts er beskrevet.

Med diverse hjælpeprogrammer fra Borlands BBS eller andre steder fra, kan man vise font-efterligninger på skærmen, og derved fås et rimeligt indtryk af, hvad en avanceret printer vil udskrive.

Foretrækker man hastigheden frem for fonte, kan Sprint på en almindelig skærm efterligne de færdige sider ved at smide nogle bogstaver væk, så omridset kommer nærmest; en teknik, som virker forbløffende godt *og er hurtig*.

1. (omkr. 300 kr. incl. moms og forsend.)

1. Artsbestemmelse

Sprint er en krydsning mellem HISEHIF¹ og en run-off eller formatter, altså et tekst compiler program, et program, som læser noget tekst og udsender noget output "i den anden ende".

Sådan et program tolker noget af den indgående tekst som kommandoer, andet som "almindelig tekst" og endelig kan der være kommentarer, som blot overspringes.

Sprint har mange bekvemme features, som placerer det over de gamle Word-Processing generationer:

Auto Save, som heldigvis ikke ændrer den fil, man arbejder i, men gemmer rettelser osv i en swap file, der yderligere fungerer som hukommelsesudvidelse. Den behøver ikke meget memory, på dette punkt er den nøjsom, 256kb er nok, hvis man kører uden stavecheck, men Sprint kan godt udnytte mere.

Fler-fils editing, flere vinduer på samme fil, med hurtige skift fra det ene til det andet, man kan selvfølgelig også ændre størrelse på vinduerne, bruge mus eller de bare næver, eller hovedet.

Dos kommando linie er i dag næsten en selvfølge.

2. Sammenligning med DTP

Alle store tekstbehandlingsprogrammer har denne form for efterbehandling.

Også DESK TOP PUBLISHING? Ja, fordi fonte på skærmen alligevel aldrig er helt de samme som fonte til printerne.

Aldus PageMaker, for eksempel, som viser tekst og billeder på skærmen, og som altså kører i graphics mode, skal alligevel have fat i det hele igen, når teksten skal printes ud.

Efterbearbejdelsen i PageMaker kan tage 5 - 10 minutter for komplicerede sider; jo flere fonte der anvendes, jo længere tid tager det. Hvis man ønsker kompli-

cerede sider, er dette selvfølgelig den pris, man må betale. Men det er alligevel tankevækkende, hvor lang vej der er fra skærbilledets skrift og billeder til pænt udskrevne sider.

Hvad enten der dannes kommandoer til en POST SCRIPT printer eller til et andet "side beskrivelses sprog", så er der forskel på de mindre detaljer i fonte, billeders opløsning m.v.

Det er ikke altid, at fx fodnoter i Aldus PageMaker står som de skal, men stort set må man alligevel sige, at man *kan få et retvisende indtryk af det endelige resultat* ved at se på skærbillederne i PageMaker.

3. Grafiske skærmdrivere til Sprint

Et præcis billede af det endelige resultat fås også med Sprint, hvis man som tidligere nævnt benytter en skærmdriver, som "henvender sig til skærmen i grafik modus"; det fås også fra Borland, og de kommer med kildetekst og kommentarer; de virker fint, og kan benyttes til alle gængse skærmtyper.

En lille finesse er, at man ved at bede om en DOS command line får den til at gå tilbage til normal (godt, hvis man samtidig vil bruge et program, TSR, DesqView, Windows o.l.) som ikke aner, at skærmen har skiftet modus.

DTP programmer kan mere end Sprint når det drejer sig om skærbilleder, men på den anden side kan man ikke få det samme intelligente note og henvisnings-system i DTP programmer, eller muligheden for at definere egne formater.

4. Toppønstationer

Den tykkeste Sprint manual er på indtil 504 sider, stikordsregisteret (indexet) er på lidt mere end 16 sider.

Indholdsfortegnelse, liste over illustrationer og tabeller er på 8 sider. Der er indlagt illustrationer, som er lavet som grafiske skærmdumps.

Der anvendes et ret stort antal fonte i forskellige størrelser og forskellige "formater", såsom lister, tabeller, oversigter mv.

1. Acronym for "Hvad I Ser Er Hvad I Får", på engelsk WYSIWYG eller "What You See Is What You Get".

Det oprindelige engelske acronym blev kendt i forbindelse med de første PC'ere med skærmeditorer. WordStar var på en z80 maskine i stand til at lave det meste af det, man kunne på langt større anlæg.

Sprint håndterer lange filer ved at swappe dele af dem ud til en disk-swap file, som opdateres med jævne mellemrum, (kan slås fra) således at man ikke taber den sidste halve times arbejde, hvis strømmen pludselig går.

Der ser ikke ud til at være nogen praktisk grænse for filstørrelser, selv om noget siger mig, at den ikke kan klare over 10⁵ linier.

Søgning gennem store tekstmængder i swapfilen er uhyre effektivt, fordi der jo ikke er nogen DOS directory lookups eller FAT opdateringer undervejs.

5. Close file

Hvis man har brug for et program, som kan hjælpe én til mere effektivt at skrive breve, artikler, dokumentation eller bøger i et layout, som svarer til Borlands bøger, så kan man bruge Sprint.

Hvis man skal lave farvebrochurer for modebutikker, så KAN man bruge Sprint

til noget af opgaven, men det ville nok være nemmere at gå en anden vej, til gengæld ville et sådant program være for tungt til en decideret tekstopgave.

Med venlig hilsen

Recensenten

Sammenligning med WP: (udpluk af WP funktioner)

	Sprint	WP	Sprint
Disposition	ja	Regnefunktion	ja
Dokument resumé	kan laves	Rullemenuer /mus	ja
Flet	ja	Sidenummerering	ja
Fodnoter/slutnoter	ja	Skrifttyper, support	ja
Dokument håndtering	ja	Skærmmarkeringer	ja
Formel editor	extra	Sortér	ja
Stikordsregister, dannelse	ja	Spalter	ja
Import af regneark	ja	Stavekontrol	ja
Indholdsfortegnelse	ja	Synonym-ordbog	ja
Integreret tekst og grafik	nej	Søg	ja
Interval backup	ja	Søg ord	ja
Kontekst afhængig hjælp	ja	Tastaturopsætning	ja
Krydshenvisning	ja	Toptekster/bund-	ja
Labels	ja	Typogrammer	ja
Makroer	ja	Udvidet noteapparat	ja
Orddelingsmodul	ja	Valg af standardformularer	ja
PostScript	ja	Vis udskrift	ja

	Sprint	WP
Kilde/compiler: print-drivere og skærm-drivere	ja	nej

Et par eksempler på nogle af de indbyggede, bekvemme makro-funktioner bør også nævnes: FindDouble (at at, fin mod at *stamme!*) og Match fx til *bortkomne* ({ [ ] })

Der findes også et antal Shareware-programmer til anvendelse i forbindelse med Sprint. Eventuelle interesserede kan kontakte Frank Damgaard (se adr. side 23).

ZAR3

ZAR, 'Find og udskift' programmet, som var med på den seneste medlemsdiskette har nu fået en både "Forward- Sidelæns- og Reverse Engineering" behandling.

Dvs. programmet var/er udmærket til sit oprindelige formål. Men, beklageligvis har den oprindelige forfatter/programmør ikke taget hensyn til et ønske om også at kunne finde/udskifte \00 (nul)! hvad der tit kan være meget ønskeligt. Fx. i forbindelse med .COM og .EXE filer. I programmet, der er skrevet i C, af-

sluttes en streng med \00 og indgår dette i en søgestreng så tror programmet, at strengen ikke er længere.

Ebbe Sønderhausen har, efter kraftig tilskyndelse fra flere sider, overtalt programmet til i stedet for at tælle hvor mange tegn strengen har, og så går det fint - også med nuller!

Medlemmer, der er interesserede i den ny udgave, som indtil videre hedder ZAR3, kontakt Ebbe Sønderhausen på 6225 1102, eller evt. Frank Damgaard på 4497 3747.

Toldvæsenene er igang med at spare stabler af papir på grund af de fjernede formaliteter ved handel indenfor EF, og borgerne er formentlig godt igang med at afprøve systemet med postordresalget indenfor EF til afsenderlandets momsats.

Mange er blevet opmærksomme på mulighederne for gode bogkøb i Storbritannien, hvor momsatsen for visse varer, - fx bøger - er nul.

EDB bøger fra BORGEN på UDSALG hos Harck/Gad - Nørreport - (3312.9148)

	∞ med spiralryg	kr. før	nu
CHOU	Dbase III Plus Håndbogen	498,00	29,00
CHOU	Dbase III Plus Håndbogen	∞ 538,00	39,00
HALBERG	Desktop Publishing	235,00	39,00
APRUZZESE	Elementær Interfacing	310,00	29,00
APRUZZESE	Elementær Interfacing	∞ 330,00	39,00
STEENSGAARD	Fortran 77	298,00	29,00
STEENSGAARD	Fortran 77	∞ 328,00	49,00
Lynmanual MSDOS	version 4.01	180,00	29,00
Lynmanual MSDOS	version 4.01	∞ 200,00	39,00
ANDERSEN	Lotus 1-2-3 Råd Vink	365,00	39,00
ANDERSEN	Lotus 1-2-3 Råd Vink	∞ 385,00	49,00
ØRUM	Oracle Håndbogen	398,00	39,00
ØRUM	Oracle Håndbogen	∞ 438,00	49,00
KRANTZ	OS/2 Principper	368,00	29,00
CARLSEN	PCere under lup	338,00	29,00
CARLSEN	PCere under lup	∞ 368,00	39,00
NEUTZSKY-WULFF	Postscript programmering	257,00	19,00
NEUTZSKY-WULFF	Postscript programmering	∞ 287,00	29,00
BERST	Sådan styrer du Desktop	265,00	29,00
BERST	Sådan styrer du Desktop	∞ 296,00	39,00
CAVUOTO	Ventura Publisher Håndbog	564,00	49,00

bogad.293

I samme boglade er set: 4DOS ver. 4.01 (manual+disk) til kr. 373,00. Med seneste version 4.02 gratis opdatering passer den til MS-DOS 6.0

MUG microcomputer-user-group

...en ikke-kommerciel forening for brugere af mikro-datamater, vore biblioteker understøtter IBM-PC og dermed kompatible mikro-datamater, samt CP/M.

Foreningen drives på frivillig basis og er rettet mod dem, der ønsker at få mere ud af deres computer end blot muligheden for at køre standard programmer.

Foreningen søger at støtte medlemmerne i brugen af deres computer ved arrangement af:

1. Medlemsmøder, hvor man kan mødes og snakke sammen, udveksle ideer, hente inspiration og få hjælp med problemer vedr. computere.
2. Fællesindkøb, hvorved vi kan opnå rabatter på komponenter, tidsskrifter, bøger, software, hardware etc.
3. Foredrag hvor folk, der ved mere end gennemsnittet om et emne, kommer og fortæller, så vi alle kan få udbytte af det.
4. Udsendelse af et aperiodisk nyhedsbrev, som udkommer på diskette i standard IBM format, med nyheder, tips, anmeldelser af bøger, soft- og hardware, kataloger fra foreningens software bibliotek samt diverse programmer / shareware programmer.

Udgivelse af medlemsblad/hefte (almindeligvis 4-6 gange årligt.) med stof af forskellig art. Her kan medl. bringe artikler, små-nyt, spørgsmål, gratis (private) annoncer, osv.

Et bulletin board er til rådighed for medlemmerne, således at disse via modems kan udveksle meddelelser, programmer og få informationer, der stadig er "ovnvarme".

Foreningen hjemtager public domain/shareware og mod en lille kopifgift stiller dette til rådighed for foreningens medlemmer. Kopifgift (pt. 20 kr./volume) skal dække omkostninger og distribution samt udgøre grundlag for biblioteks-udbygning.

Public domain programmer er progr., der som navnet siger, ikke er omfattet af copyright og derfor kan distribueres frit. Det omfatter bl.a. programmeringssprog, tekstbehandling, regneark, database-programmer - endv. mange spil og værktøjer for blot at nævne et udsnit.

Kontingentet er 225 kr. årligt og gælder 1 år fra indmeldelsesdatoen.

Indmeldelse kan ske ved indbetaling af kontingentet (225 kr.) på girokonto:

5 68 6512 MUG Denmark, Esbern Snaresgade 6, 1725 København V.

Yderligere oplysning kan fås hos formanden eller kassereren på telf.:

4230 6913 & 3123 9236 samt BBS 3160 5319

MUG disponerer over et antal demo- **Visual Basic & Visual C progr./filer**, doneret fra forskellig side - de vil blive nærmere omtalt i et kommende nr. af bladet.

ADRESSER, SOFTWARE & DISKETTER

CP/M-volumes bestilles ved CP/M-bibliotekaren.
Husk, ved bestilling af CP/M-volumes, at oplyse om diskformat!

PC-volumes bestilles ved PC-bibliotekaren.

Volume fra bibliotek (5.25") incl. disk & forsendelse 20,- kr.

Bestyrelsen:

Formand:

Donald Axel
Saxenkolvej 20
3210 Vejby
4870 6913

Frank Damgaard
Kastebjergvej 26A
2750 Ballerup
4497 3747

Anders Otte
Grønnevej 261, 13
2830 Virum
4285 1645

John B. Jacobsen
Lyshøj Allé 20, 3th.
2500 Valby
3116 1393

Steen Weidner
Rådmandsg. 40-C, L-146
2200 København N.
3181 5753

Kasserer:

Lars Gråbæk
Esbern Snaresgade 6
1725 København V.
3123 9236

Vagn Nielsen
Klintevej 33
2700 Brønshøj
3128 2154

Viggo Jørgensen
Fensmarks Allé 6
3520 Farum

CP/M Bibliotek: PC-Bibliotek: Bulletin Board:

Frank Damgaard
Kastebjergvej 26A,
2750 Ballerup
4497 3747
(man-tor 1730-1830)
Giro 1 92 80 66
e-mail: frank@diku.dk

Peter Rasmussen
Roskildevænge 46-2tv.
4000 Roskilde.
(skriftligt)
Giro 7 499 140

Telf. 3160 5319
Åbent hele døgnet
300 - 14400 bits/sec
V32bis, V42bis, MNP5
8bit 1 stop, ej paritet
SysOp: Vagn Nielsen

Disketteredaktør:

Redaktør: Viggo Jørgensen, FensmarksAlle 6, 3520 Farum, 42 95 32 01

OBS. OBS. OBS:

dos6men.293

Når / hvis du opgraderer din nuværende DOS til MS-DOS 6.0, så vær opmærksom på at upgradepakken findes i (mindst) 2 versioner. Det, der adskiller de to versioner, er manualerne i pakken, i den ene version findes en fuldstændig manual, dvs. en bog på omkring 300 sider, hvorimod der i den anden kun findes en upgrade manual, som egentlig blot er en udvidet installations-anvisning. Om du får den ene eller den anden pakke, kan være afhængig af hvilken licens-aftale din leverandør har villet betale for hos Microsoft!

Man bør også være opmærksom på dette, selv om der er tale om køb af nyt apparatur, hvor MS-DOS 6 er inkluderet i leveringen!

Der findes mange udmærkede bøger til rimelige priser og som giver en grundig indsigt i netop denne version af DOS, men det var vel ikke lige meningen, hvis man har været så uheldig at få den 'lille' model.

NB. - Nogle forhandlere forsvarer sig med, at en kombination af 'stor' og 'lille' udgave er meget fordelagtig mht. pris i tilfælde af multi-licens, da kan man nøjes med fx 1 stk til fuld pris og fx 9 stk til en reduceret pris.

I næste nr.:

Rigtige mænd laver ikke backup! ...eller gør de?

Harddiske (og programmer) er efterhånden blevet så store, at det kan give anledning til en hel del overvejelser om hvordan man bedst/nemmest/billigst (eller er det omvendt?) klarer backup problemet.

Næsten uanset hvilket diskette backup program man bruger i forb. med en harddisk-størrelse på fx 60..80 Mbytes, så kan det meget let betyde måske 50 stk 1,44 Mb disketter! Det vil sige at foruden prisen på 100 disketter, så er der jo også tiden der skal bruges dertil + armgymnastikken.

Javist, kan man da meditere/filosofere imedens, me-n-n! Så er det nok, at man kommer i tanker om, om der ikke skulle være en lidt fiksere måde at klare sagen på.

En extra harddisk? eventuelt fra den gamle computer? næh, det koster jo et par hundrede Watt alene i strøm. Bernoulli box? -a-alt for dyrt! DAT båndoptager? ja, måske, men for tiden findes ikke rigtig noget standardiseret udstyr - det kommer dog nok, sikkert også til en rimelig pris.

Altså en TapeStreamer! Der er mange slags på markedet, fra 3000 kr. og opad for et udstyr klar til brug, med xtra bånd osv.

Hvad skal man se efter, bånd -type, -kapacitet, software og -kompatibilitet, skal man vælge selv at formatere båndene, hvordan ligger kontrol-info på båndet - først eller sidst? - og - hvad gør man hvis noget går galt ?

Læs om dette og meget mere i næste nr. - og har du selv erfaringer så lad os høre!

Er du *ikke* medlem i foreningen så benyt lejligheden nu! - se nærmere på side 2.

(Hvis du allerede er medlem, men blot har glemt at betale girokortet, så gør det - så får *du* også næste nr.!)

MicroComputer User Group

har møder følgende datoer:

tirsdag 31 aug 1993	MS-DOS 6.0 og InterLink, DoubleSpace og floppy-drev?
torsdag 23 sep 1993	Tape-Backup eller arm-gymnastik? Hvilke problemer?
onsdag 27 okt 1993	Generalforsamling
tirsdag 23 nov 1993	Emne endnu ikke fastlagt

Bidrag/Indlæg/Forslag til møder og blad ønskes!...
Har du en god ide, som andre måske kan bruge eller evt.
et forslag til noget, som du gerne vil vide mere om,
så lad os høre nærmere.

Kom og vær med!

Integreret datakompression for MS-DOS 6.0

Stac Electronics har introduceret Stacker 3.1 for Windows og DOS, der som sidste version af denne prisvindende kompressions-software øger sikkerheden og brugervenligheden gennem udnyttelse af de særlige operativsystem-features, der findes i Microsoft's nye MS-DOS 6.0. Stacker 3.1 erstatter DoubleSpace og integrerer fuldt Stacker LZS kompression i MS-DOS 6.0 operativsystemet. I modsætning til DoubleSpace kompressionsteknologien er Stacker 3.1 fuld kompatibel med tidligere versioner af MS-DOS.

Med MS-DOS 6.0 er Stacker-drivere pre-loaded og kræver ikke længere Stacker-kommandoer i CONFIG.SYS filen. Derved elimineres risikoen for utilsigtet sletning. Alle DOS-kommandoer arbejder direkte på stacked drives uden modifikation. Fx kan DIR og CHKDSK kommandoer benyttes direkte.

Stacker 3.1 for Windows og DOS, baseret på den patenterede Stacker LZS teknologi, er seneste tilføjelse til Stacker-familien af datakompres-

sionsprodukter for DOS, Windows, Macintosh og OS/2 Pcer. Denne kompressions-software tillader brugere at læse og skrive Stacked floppies, Bernoulli disks, Syquest cartridges, flopticals og alle andre udtagelige datamedier på enhver PC - selv uden Stacker installeret. Den supporterer stacked drev op til 1 Gb og 2 Gb Stacker drev. En Stacker Optimizer defragmenterer data hurtigt og præsenterer processen visuelt. Med en defragmenterings-option kan denne proces yderligere fremskyndes.

Det er også muligt at vælge defragmentering med re-stack og dermed få højest opnåelige kompression. Med en Unstack-kommando omsættes et stacked disksystem automatisk til oprindelig form. Password beskytter stacked drev mod read-only eller read/write adgang.

En Preinstallation Preview giver brugeren mulighed for at se hvor stor kompression, der kan forventes ved installation af Stacker.

Scandinavian Software A/S
Tlf. 33 15 20 30